

פוליסת ביטוח חובה לרכב

(לפי דרישות פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל – 1970)

מהדורת אוקטובר 2010

פוליסה זו היא חוזה בין המבטח לבין בעל הפוליסה שלפיו מסכים המבטח, בכפוף לתנאי פוליסה זו, לשלם תגמולי ביטוח, בקרות מקרה הביטוח בתקופת הביטוח.

1. הגדרות בפוליסה זו -

"בעל הפוליסה" - מי שהתקשר עם המבטח בפוליסה זו ושמו נקוב בתעודת הביטוח כבעל הפוליסה.
"המבטח" - בעל הפוליסה, בעל הרכב, המחזיק ברכב כדיו וכל המשתמש ברכב - בהיתר מאת מי מהם.
"המבטח" - ביטוח חקלאי אגודה שיתופית מרכזית בע"מ, רחוב החשמלאים 93 תל אביב, טלפון 03-5632828.

"הרכב" - כלי הרכב המנועי אשר פרטי נקובים בתעודת הביטוח.

"חוק הפיצויים" - חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התש"ל – 1975.

"מקרה הביטוח" - תאונת דרכים שבה היה מעורב הרכב, בעת שימש את המבטח לאחת או יותר מהמטרות המבטחות לפי תנאי הפוליסה, ושבה נגרם נזק גוף לנפגע, וכן מאורע אשר התבטח בגינו מכסה לפי סעיף 3(ב) לפוליסה זו.

"נזק גוף" - מוות, מחלה, פגיעה או ליקוי גופני, נפשי או שכלי לרבות פגיעה בהתקן - הדרוש לתפקוד אחד מאברי הגוף שהיה מחובר לגוף הנפגע בעת אירוע התאונת הדרכים.

"נפגע" - אדם שנגרם לו נזק גוף בתאונת דרכים, למעט אם נגרם מפגיעת איבה, כמשמעותה בחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל – 1970.

"שימוש ברכב מנועי" - נסיעה ברכב, כניסה לתוכו או ירידה ממנו, החנייתו, דחיפתו או גרירתו, טיפול דרך או תיקון דרך ברכב, שנעשה בידי המשתמש בו או בידי אדם אחר שלא במסגרת עבודתו, לרבות הידרדרות או התהפכות של הרכב או התנתקות או נפילה של חלק מהרכב או מטענו תוך כדי נסיעה וכן הינתקות או נפילה כאמור מרכב עומד או חונה שלא תוך כדי טיפולו של אדם ברכב במסגרת עבודתו ולמעט טעינתו של מטען או פריקתו, כשהרכב עומד.

"תאונת דרכים" - מאורע שבו נגרם לאדם נזק גוף עקב שימוש ברכב מנועי - למטרות תחבורה; וראו כתאונת דרכים גם מאורע שאירע עקב התפוצצות או התלקחות של הרכב, שנגרמו בשל רכיב של הרכב או בשל חומר אחר שהם חיוניים לכושר נסיעתו, אף אם אירעו על ידי גורם שמחוץ לרכב, וכן מאורע שנגרם עקב פגיעה ברכב שחנה במקום שאסור לחנות בו או מאורע שנגרם עקב ניצול הכוח המכני של הרכב, ובלבד שבעת השימוש כאמור לא שינה הרכב את ייעודו המקורי; ואולם לא יראו כתאונת דרכים מאורע שאירע כתוצאה ממעשה שנעשה במתכוון כדי לגרום נזק לגופו או לרכושו של אותו אדם, והנזק נגרם על ידי המעשה עצמו ולא על ידי השפעתו של המעשה על השימוש ברכב המנועי.

"פקודת הביטוח" - פקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל – 1970.

"תגמולי ביטוח" - סכומים שעל המבטח לשלם בגין נזק שנגרם לנפגע בקרות - מקרה הביטוח, לפי תנאי פוליסה זו.

"תעודת הביטוח" - תעודה שהוציא המבטח בשל פוליסה זו, לפי סעיף 9 לפקודת הביטוח או לפי תקנה 7 לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תנאי חוזה לביטוח חובה של רכב מנועי), התש"ע – 2010, והמהווה חלק בלתי נפרד מפוליסה זו.

"תקופת הביטוח" - התקופה המתחילה בתאריך תחילת הביטוח הנקוב בתעודת הביטוח, אך לא לפני המועד שבו הוחתמה תעודת הביטוח בחותמת הבנק, ומסתיימת בחצות בתאריך פקיעת הביטוח הנקוב בתעודת הביטוח; לעניין זה, "חותמת הבנק" לרבות חותמת שהפיק מבטח בתיאום עם בנק, שהמפקח, כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א – 1981, אישר כי יש בה כדי להבטיח את מטרות פקודת הביטוח.

2. פרשנות

מונח שלא הגדר בסעיף 1 יפורש כמשמעותו, במועד קרות מקרה הביטוח, בחוק הפיצויים או בפקודת הביטוח, לפי העניין.

3. חבות המבטח

בכפוף לתנאי פוליסה זו, מבטח יחויב לפי הוראות סעיף 3 לפקודת הביטוח, לאמור:

(א) כל חבות שהמבטח עשוי לחוב לפי חוק הפיצויים;

(ב) חבות אחרת, שלא לפי סעיף קטן (א), שהמבטח עשוי לחוב בשל נזק גוף שנגרם לאדם על-ידי השימוש ברכב מנועי או עקב השימוש בו;

(ג) נזק גוף שנגרם למבטח בתאונת דרכים.

4. השתתפות עצמית

(א) מבטח יהיה רשאי לנכות דמי השתתפות עצמית לנהג ששמו נקוב בתעודת הביטוח בהתקיים כל התנאים לקיומה של התניה בדבר השתתפות עצמית לפי תקנות ביטוח רכב מנועי (השתתפות עצמית) (הוראת שעה), התשס"ט – 2008, ובכלל זה שבעל הפוליסה בחר בפוליסה אשר כוללת התניה בדבר השתתפות עצמית, שבחירה זו תועדה על ידי המבטח וכן שבתעודת הביטוח נרשם שהפוליסה כוללת התניה בדבר השתתפות עצמית, בהתאם לתקנות האמורות.

(ב) דמי השתתפות העצמית שרשאי המבטח לנכות מתגמולי הביטוח, בקרות מקרה ביטוח המכוסה לפי פוליסה זו ובבתקיים התנאים שבסעיף קטן (א), יחושבו לפי סוג הנזק שנגרם ולא יעלו על 25,000 שקלים חדשים בגין נזק שאינו נזק ממון ו-7 ימי עבודה בגין אבדן השתכרות.

5. תחולה טריטוריאלית

חבות המבטח לפי פוליסה זו חלה אם מקרה הביטוח ארע בשטח מדינת ישראל או באזורים ובשטחים המפורטים בסעיף 3(ג) לפקודת הביטוח, בכפוף לאמור בו, אך מבלי לפגוע בכלליות סעיף 2(א1) לחוק הפיצויים.

6. מטרות השימוש המותרות

(א) חבות המבטח לפי פוליסה זו חלה רק אם בעת קרות מקרה הביטוח שימש הרכב את המבטח לאחת או יותר ממטרות אלה:

(1) מטרות חברתיות, פרטיות או מטרות עסקיות של המבטח שאינן נכללות בפסקאות (2) עד (4) להלן;

(2) מטרות עסקיות של מבחן נהיגה מטעם רשות הרישוי ("טסט") ומטרה עסקית של הוראת נהיגה, שאינה השתלמות מעשית בנהיגה לפי תקנה 213א לתקנות התעבורה, ובלבד שמטרות אלה צוינו במפורש בתעודת הביטוח;

(3) מטרות עסקיות של הסעת נוסעים ברכב, כנגד תשלום, שכר או תמורה אחרת, ובלבד שהמטרה צוינה במפורש בתעודת הביטוח;

(4) מטרות עסקיות של חילוף או גרירה של רכב מנועי, כנגד תשלום, שכר או תמורה אחרת, ובלבד שהמטרה צוינה במפורש בתעודת הביטוח.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), אין פוליסה זו מכסה שימוש ברכב מנועי על בסיס חוזה שכירות אם המשכיר השכיר את הרכב דרך עיסוק, אלא אם כן מטרות זו צוינה במפורש בתעודת הביטוח; לעניין זה, "חוזה שכירות" למעט חוזה ליסינג תפעולי או חוזה מקח-אגב-שכירות (ליסינג מימוני).

(ג) על-אף האמור בסעיף קטן (א), אין פוליסה זו מכסה שימוש בכלי תחרותי שניתן עליו רישיון כלי תחרותי, למעט שימוש בכלי כאמור בעת נהיגה ספורטיבית בקטע קישור או בעת נהיגה שאינה נהיגה ספורטיבית, שהותרה לפי סעיף 12(ד) לחוק הנהיגה הספורטיבית, התשס"ו – 2005 (להלן - חוק הנהיגה הספורטיבית), ואינה מכסה שימוש ברכב מנועי למטרות ספורט מוטורי של מירוצן כלי רכב שנעשה בניגוד להוראות לפי חוק הנהיגה הספורטיבית; לעניין סעיף קטן זה, "כלי תחרותי", "נהיגה ספורטיבית", ו"קטע קישור" כהגדרתם - בחוק הנהיגה הספורטיבית, ו"רישיון כלי תחרותי" - כמשמעו בסעיף 6 לחוק האמור.

7. בני האדם הרשאים לנהוג ברכב

(א) רק בעל הפוליסה, בעל הרכב, המחזיק ברכב כדיו וכל המשתמש ברכב בהיתר מאת מי מהם רשאים לנהוג ברכב;

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), נקבע בתעודת ביטוח שהוצאה לאופנוע או לרכב המסוג "מונית" ברישיון הרכב, כי חבות המבטח תכסה נהיגה ברכב רק בידי מי ששמו נקוב בתעודת הביטוח, רשאי לנהוג ברכב רק מי ששמו נקוב בתעודת הביטוח כאמור;

(ג) נהג ברכב מי שאינו רשאי לנהוג בו לפי הוראות סעיף זה, פטור המבטח מחבותו לפי פוליסה זו.

8. רישיון-נהיגה

(א) מבטח פטור מחבותו לפי פוליסה זו אם הנהג ברכב לא היה בעל רישיון נהיגה בר תוקף בישראל לנהיגת כלי רכב מסוג כלי הרכב המבטח, ובאופנוע - בעל רישיון נהיגה בדרגה המתאימה לנפח המנוע או הספק; לעניין סעיף קטן זה לא יראו הפרה של תנאי מתנאי רישיון הנהיגה כנהיגה ללא רישיון נהיגה בר תוקף;

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) -

(1) המבטח לא יהיה פטור מחבותו לפי פוליסה זו אם הנהג ברכב היה בעל רישיון נהיגה בר תוקף כאמור בסעיף קטן (א), במועד כלשהו במשך 24 החודשים שקדמו למועד קרות תאונת הדרכים, ובלבד שבעת קרות מקרה הביטוח לא היה פטול מלקבל או להחזיק ברישיון נהיגה כאמור לפי הוראות שבחיקוק, פסק דין, החלטות בית משפט או רשות מוסמכת אחרת.

(2) אם השימוש ברכב מנועי היה למטרות השתלמות מעשית בנהיגה בהתאם לתקנה 213א לתקנות התעבורה או מבחן נהיגה מטעם רשות הרישוי (להלן - טסט), לא יהיה המבטח פטור מחבותו לפי פוליסה זו, ובלבד שהנהג ברכב הוא תלמיד נהיגה המלווה בידי מורה נהיגה מוסמך בעל רישיון להוראת נהיגה או שהנהג ברכב בעת הטסט מלווה בידי בוחן מוסמך מטעם משרד התחבורה.

9. חובת הגילוי והפרתה

(א) הציג המבטח לבעל הפוליסה, טרם כריתת חוזה הביטוח, שאלה בעניין שיש בו כדי להשפיע על נכונותו של מבטח סביר לכרות את חוזה הביטוח או שאלה המבקשת מידע אשר יכול להשפיע על חישוב שיעור דמי הביטוח (להלן - שאלת חיתום), על בעל הפוליסה להשיב על שאלת החיתום תשובה מלאה וכנה.

(ב) שאלות חיתום ותשובות בעל הפוליסה עליהן, יתועדו אצל המבטח ויפורטו בספח אשר יצורף לתעודת הביטוח (להלן - הספח), במתכונת שורה עליה - המפקח על הביטוח; לא פעל המבטח לפי הוראות סעיף קטן זה לא יראו זכאי לסעדים המפורטים בסעיף קטן (ג).

(ג) השיב בעל הפוליסה לשאלת חיתום תשובה שלא הייתה מלאה וזכה בעת שניתנה, ובשל התשובה נקבעו דמי ביטוח נמוכים מדמי הביטוח שהיו נקבעים אילו היה בעל הפוליסה עונה תשובה מלאה וזכה, או שבשל התשובה כאמור הסכים המבטח לכרות את חוזה הביטוח אף שלא היה מסכים לכך אילו ניתנה תשובה מלאה וזכה, וקרה מקרה הביטוח בטרם בוטל חוזה הביטוח, יחולו הוראות אלה:

- (1) נפגע בעל הפוליסה עקב מקרה הביטוח, ישלם בעל הפוליסה למבטח פיצוי מוסכם בסכום השווה לפי: המגיע לבעל הפוליסה בשל זק ששינוי זק ממון לפי סעיף 4(א)(3) לחוק הפיצויים, אך לא יותר מ-10,000 שקלים חדשים;
- (2) בלי לגרוע מן האמור בפסקה (1), ישלם בעל הפוליסה למבטח פיצוי מוסכם בסכום של 2,500 שקלים חדשים בעד כל נפגע שאינו בעל הפוליסה אשר יפוצה על ידי המבטח עקב מקרה הביטוח, אך לא יותר ממחצית סכום הפיצויים שישולם לכל נפגע כאמור, ובלבד שסכום הפיצוי המוסכם הכולל לפי פסקה זו לא יעלה על 10,000 שקלים חדשים.
- (ד) מבטח רשאי לקדם מתגמולי הביטוח המגיעים לבעל הפוליסה בגין זק שאינו ממוני עקב פגיעתו בתאונה, את סכומי הפיצוי המוסכם לפי סעיף קטן (ג), ובלבד שימסור לבעל הפוליסה הודעת קיזוז שיפורטו בה נימוקי המבטח אשר בגינם הוא מתכוון לקזז את הסכומים כאמור.
- (ה) מבטח לא יהיה זכאי לפיצוי מוסכם לפי סעיף קטן (ג) אם ידע או שיקול היה לדעת, בעת כריתת חוזה הביטוח, שתשובת בעל הפוליסה לשאלת חיתום כפי שפורטה בספד, אינה מלאה וזכה או שגרם לכך שתשובתו של בעל הפוליסה לא הייתה מלאה וזכה.
- (ו) מבטח לא יהיה זכאי לכל סעד או תרופה, למעט פיצוי מוסכם לפי הוראות סעיף קטן (ג), ככל שהוא זכאי לו לפי הוראות אותו סעיף קטן, בכל הנוגע לחובות הגילוי וההודעה של בעל הפוליסה, לרבות בשל כל אחד מאלה:
  - (1) אי גילוי מות של פרטים שעליהם נשאל בעל פוליסה;
  - (2) הסתרת מידע בידי בעל פוליסה;
  - (3) מתן תשובה שאינה נכונה על ידי בעל פוליסה;
  - (4) אי מתן הודעה מאת בעל פוליסה על החמתר הסיון.

10. הודעה על קרות מקרה הביטוח ובירור חבות המבטח

- (א) קרה מקרה ביטוח, יודיע עליו המבטח למבטח מיד לאחר שנודע לו על כך.
- (ב) המבטח ימסור למבטח, תוך זמן סביר לאחר שדרש לכך, את המידע והמסמכים הדרושים לבירור החבות והקיפה, ואם אינם ברשותו עליו לעזור למבטח להשיגם.
- (ג) לאחר שקיבל המבטח הודעה מהמבטח או מכל מקור אחר על קרות מקרה הביטוח, יעשה המבטח מיד את הדרוש לבירור חבותו ויודיע למבטח אם החליט להכיר בחבותו לכיסי מקרה הביטוח; עותק מהודעת המבטח יישלח גם לנפגע ולכל צד שלישי אשר תבע מהמבטח תגמולי ביטוח בגין מקרה הביטוח.

11. טיפול בתביעות צד שלישי

- (א) המבטח רשאי לטול על עצמו את הטיפול בכל תביעה או הליך משפטי שהוגשו או עלולים להיות מוגשים כנגד המבטח או לנהלו בשמו של המבטח וכן רשאי המבטח להגיש בשם המבטח הליך משפטי הדרוש להגנה על זכויות המבטח.
- (ב) למבטח יהיה שיקול דעת מלא בהיחלטים המפורטים בסעיף קטן (א) וביישוב כל הליך כאמור, לרבות בדרך של פשרה בשמו של המבטח, ובלבד שלא יהיה בכך כדי להטיל על המבטח חבות שלא תכוסה על ידי המבטח, למעט הפיצוי המוסכם לפי סעיף 9(ג).
- (ג) על המבטח לשתף פעולה עם המבטח לשם ביצוע וימוש סמכויות המבטח כמפורט בסעיף זה.

12. תשלום תכופ

הנפגע זכאי לקבל מן המבטח תשלום תכופ על חשבון תביעתו בנסיבות ובתנאים הקבועים בסעיף 5 לחוק הפיצויים ובתקנות שלפיו.

13. חריגים לביטוח לפי פוליסה זו

- (א) בלי לגרוע מן האמור בפוליסה זו, לא יהיה המבטח חב בתשלום תגמולי ביטוח לפיה לנפגעים אלה:
  - (1) מי שגרם לתאונה במתכוון.
  - (2) מי שמתקיים בו האמור בסעיף 2(7) לחוק הפיצויים, לאמור נהג ברכב מבלי שנטול רשות מבעל הרכב או ממי שהחזיק בו כדון, וכן מי שמצוי ברכב בידועו שנהגים בו כאמור;
  - (3) מי שהרכב שימש לו או סייע בידו לביצוע עבירה פלילית שנקבע לה עונש מאסר לתקופה העולה על שלוש שנים (עברית פשע).
- (ב) המבטח לא יהיה חב בתשלום כלשהו לפי הפוליסה בשל חבות שבחובה שאינו הפוליסה.

14. פטירת בעל הפוליסה

- (א) נפטר בעל הפוליסה, תעבור הבעלות בפוליסה לידי יורש הרכב, ויראו את היורש כבעל הפוליסה.
- (ב) אם לאחר פטירת בעל הפוליסה בוטח הרכב בפוליסת ביטוח נוספת לפוליסה זו אשר הוצאה לפי דרישות פקודת הביטוח, תתבטל פוליסה זו ביום כניסתו לתוקף של הביטוח הנוסף כאמור, והמבטח ישיב ליורש הרכב את החלק היחסי מדמי הביטוח ששולמו; החלק היחסי כאמור יחושב על ידי הכפלת דמי הביטוח שגבה המבטח, ביחס שבין מספר הימים שנותרו במועד הביטול עד תום תקופת הביטוח המקורית, ובין מספר הימים שבתקופת הביטוח המקורית.

15. ביטול הפוליסה על ידי בעל הפוליסה

- (א) בעל הפוליסה רשאי, בהודעה למבטח, לבטל פוליסה זו בכל עת אף לפני תום תקופת הביטוח.
- (ב) בוטלה הפוליסה לבקשת בעל הפוליסה, יחזיר בעל הפוליסה את תעודת הביטוח המקורית למבטח כתנאי מוקדם לכניסת הביטול לתוקף; אבדה תעודת הביטוח המקורית, נגנבה או הושחתה, ימסור בעל הפוליסה למבטח הצהרה בכתב שתיחתם בפני המבטח או סוכן הביטוח דבר נסיבות האבדן, הגנבה או ההשחתה שיצו בה כי הרכב עדיין בבעלותו או בחזקתו (להלן – הצהרה).
- (ג) ביטול הפוליסה על ידי בעל הפוליסה יכנס לתוקפו במועד החזרת תעודת הביטוח המקורית או מסירת הצהרה למבטח.
- (ד) בוטלה הפוליסה לפי סעיף זה, יחזיר המבטח לבעל הפוליסה בהקדם, ולא יאוחר מ-14 ימים מהמועד שבו נכנס הביטול לתוקף, את דמי הביטוח ששולמו, בהפחתת סכומים אלה.

- (1) בעד תקופה של עד שבעה ימים שבהם הייתה הפוליסה בתוקף, לרבות אם לא נכנסה לתוקף - 5% מדמי הביטוח השנתיים;
- (2) בעד תקופה העולה על שבעה ימים שבהם הייתה הפוליסה בתוקף - 5% מדמי הביטוח השנתיים בצירוף 0.3% מדמי הביטוח השנתיים בעד כל יום ביטוח, החל ביום השמיני.
- (ה) על אף האמור בסעיף קטן (ד), ביטול בעל הפוליסה את הפוליסה עקב גניבת הרכב המבוטח, העברת הבעלות על הרכב לאדם אחר, יציאתו מכלל שימוש או עקב פטירת הנהג ששמו נקוב כנהג יחיד בתעודת הביטוח, יחזיר המבטח לבעל הפוליסה את החלק היחסי מדמי הביטוח ששולמו. החלק היחסי כאמור יחושב על ידי הכפלת דמי הביטוח שגבה המבטח ביחס שבין מספר הימים שנותרו, במועד הביטול, עד תום תקופת הביטוח המקורית ובין מספר הימים הנכללים בתקופת הביטוח המקורית.
- (ו) לסכום דמי הביטוח המוחזרים כאמור בסעיף קטן (ד), יתווספו הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן מן המדד שפורסם סמוך לפני תחילת הביטוח ועד למדד שפורסם סמוך לפני החזרת דמי הביטוח.
- (ז) בעל הפוליסה יהיה זכאי להחזר דמי ביטוח לפי סעיף זה גם אם הגושה תביעה לתשלום תגמולי ביטוח בשל מקרה ביטוח שאירע לפני מועד ביטול הפוליסה.

16. ביטול הפוליסה על-ידי המבטח

- (א) מבטח רשאי לבטל את הפוליסה לפני תום תקופת הביטוח בשל מרמה מצד בעל הפוליסה או בשל אי גילוי נאות של פרטים שנשאל עליהם טרם הוצאת הפוליסה; הפוליסה תבוטל בהודעה בכתב אשר תכלול את הנימוקים לביטול (להלן - הודעת ביטול) ותימסר לבעל הפוליסה ביד כנגד אישור מסירה או שתישלח לבעל הפוליסה בדואר רשום, והכל עשרים ואחד ימים לפחות לפני התאריך שבו תתבטל הפוליסה; נשלחה הודעת הביטול בדואר רשום, יראו את התאריך חתימת בעל הפוליסה על גבי אישור המסירה כתאריך מתן ההודעה; קיבל בעל הפוליסה הודעת ביטול, יחזיר למבטח את תעודת הביטוח המקורית מיד עם כניסת ביטול הפוליסה לתוקף, ואולם אין באי-החזרת התעודה כאמור כדי למנוע את כניסת ביטול הפוליסה לתוקף.
- (ב) ביטול המבטח את הפוליסה, יחזיר לבעל הפוליסה בהקדם ולא יאוחר מ-14 ימים מהמועד שבו החזיר בעל הפוליסה את תעודת הביטוח המקורית למבטח, את החלק היחסי מדמי הביטוח ששולמו, ואם תעודת הביטוח המקורית אבדה, נגנבה או הושחתה לא יאוחר מהמועד שבו מסר בעל הפוליסה למבטח הצהרה בכתב, שנחתמה בפני המבטח או סוכן הביטוח בדבר נסיבות האבדן או ההשחתה כאמור.
- (ג) החלק היחסי כאמור יחושב על ידי הכפלת דמי הביטוח שגבה המבטח ביחס שבין מספר הימים שנותרו, במועד הביטול עד תום תקופת הביטוח המקורית, ובין מספר הימים הנכללים בתקופת הביטוח המקורית.
- (ד) הועברה הבעלות על הרכב לאדם אחר (להלן - הבעלים החדש), לפני מועד - משלוח הודעת הביטול על ידי המבטח כאמור בסעיף קטן (א) והמבטח ידע על העברת הבעלות לפני משלוח הודעת הביטול, לא תבוטל הפוליסה אלא אם כן תישלח ההודעה על הביטול הן לבעל הפוליסה והן לבעלים החדש; הודעה כאמור תימסר ביד או בדואר רשום כנגד אישור מסירה, ויראו את התאריך חתימת הנמנע על גבי אישור המסירה כמועד מתן ההודעה.
- (ה) לסכום דמי הביטוח שהוחזרו לפי סעיף קטן (ב) יתווספו הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן מן המדד שפורסם סמוך לפני תחילת הביטוח ועד למדד שפורסם סמוך לפני החזרת דמי הביטוח.
- (ו) בעל הפוליסה יהיה זכאי להחזר דמי ביטוח לפי סעיף זה גם אם הגושה תביעה לתשלום תגמולי ביטוח בשל מקרה ביטוח שאירע לפני מועד ביטול הפוליסה.

17. מקום שיפוט

תביעות לפי פוליסה זו יוגשו ויתבררו בפני בית המשפט המוסמך בישראל.

18. ביטוח כפל

- (א) בוטח הרכב בפוליסת ביטוח נוספת שהוצאה לפי דרישות פקודת הביטוח, יודיע בעל הפוליסה על כך למבטח מיד לאחר שנעשה ביטוח הכפל או מיד לאחר שנודע לו על כך.
- (ב) בביטוח כפל אחראים המבטחים כלפי המבוטח לחוד, וביום לבין עצמם יישאו הם בתשלום תגמולי הביטוח בחלקים שווים.

19. התיישנות

- (א) תקופת ההתיישנות של תביעה מכוח פוליסה זו היא שבע שנים מיום קרות מקרה הביטוח.
- (ב) תקופת ההתיישנות, יכול שתוארך לפי הוראות חוק ההתיישנות, התשי"ח - 1958.
- (ג) במקרה ביטוח שאירע באזורים ובשטחים המפורטים בסעיף 3(ג) לפקודת הביטוח תהיה תקופת ההתיישנות לפי הדין החל באותם אזורים או שטחים.

20. הודעות

- (א) הודעה למבטח של בעל הפוליסה או של הנפגע תינתן למבטח לאחד מן המענים המפורטים להלן:
  - (1) מען משרדו של המבטח כמצוין בתעודת הביטוח או כל מען אחר בישראל שעליו יודיע המבטח בכתב לבעל הפוליסה או לנפגע;
  - (2) מען משרדו של סוכן הביטוח אשר שמו מופיע בתעודת הביטוח.
- (ב) הודעה של המבטח לבעל הפוליסה תינתן בכתב למען של בעל הפוליסה כמצוין בתעודת הביטוח או לכל מען אחר בישראל שעליו יודיע בעל הפוליסה בכתב למבטח.
- (ג) אין באמור בסעיף זה כדי לסייג את דרישות סעיפים 15 ו-16, לענין ביטול הפוליסה או לגרוע מהן.

21. דוח תביעות

- (א) חודש לפני תום תקופת הביטוח או מיד בסיומה, אם היא מסתיימת באופן בלתי צפוי, ישלח המבטח לבעל הפוליסה דוח תביעות שיפרט בו את כל התביעות שהוגשו עד לאותו מועד, ככל שהוגשו (להלן - דוח תביעות).
- (ב) דוח תביעות יפרט המבטח, לגבי כל תביעה שהוגשה בשלוש השנים שקדמו למועד שליחת הדוח או שהוגשה בתקופה שבה היה בעל הפוליסה מבוטח אצל המבטח, לפי הקצרה מביניהן, את פרטי הנהג המעורב בתאונה.
- (ג) הגושה תביעה במהלך החודש שלפני תום תקופת הביטוח, ישלח המבטח עדכון לדוח התביעות מיד עם הגשת התביעה.